

Jos minä olisin päävalmentaja... vapaamuotoinen hakemus Suomen jalkapallomaajoukkueen päävalmentajaksi

Seuraavassa tiivistetty hakemukseni Suomen miesten A-maajoukkueen päävalmentajaksi. Laajempi versio löytyy blogistani osoitteessa www.miksiliikun.fi/ (3.8.2015) ja sen liitteistä. Hakemuksessani esittelen ensin Huuhkajien tavoitteet sekä EM- että MM-karsinnassa. Esittelen myös alatavoitteet koskien pelaajakehitystä ja valmennuslinjaa.

Toisena kohtana esittelen keskeiset toimintatavat, jotta tavoitteisiin päästäisiin. Kolmantena esittelen tiimien ja verkostojen tehtäväkuvaukset. Itse henkilöihin en ota kantaa, vaikka esittelen myös joitakin nimiehdotuksia.

Suomalaisen jalkapallokulttuurin kehittäminen otsikon alla esitän erittäin tiivistetysti näkemykseni aiheesta ja päävalmentajan tehtävät kulttuurin kehittämiseksi. Päävalmentajan ja tiimin resurssit sekä palkkatoive – kohdassa esitän toiveeni ko. asioihin.

Huuhkajien tulostavoitteet

Suomen jalkapallomaajoukkueen ainoana tavoitteena on pelata tuloksellisesti jokainen virallinen ottelu mahdollisimman hyvin. Päävalmentajan pitäisi pystyä arvioimaan tiiminsä kanssa etukäteen jokainen vastustaja niin hyvin, että realistinen lopputulos on ennakoitavissa. Pääperiaatteet voi ilmaista tässäkin, vaikka jokainen ottelu täytyykin arvioida kulloisenkin tilanteen mukaan.

EM- ja MM-karsinnoissa ykköskorin maita vastaan Suomen tavoitteena on saada 1-2 pistettä kaksiosaisista otteluista. Kakkoskorin mailta pisteitä tulisi herua 2-3 pistettä. Kolmoskorin maita vastaan pisteitä on saatava keskimäärin 3-4 pistettä ja nelos- sekä viitoskorin maita vastaan 4-6 pistettä. Viiden joukkueen lohossa tämä tarkoittaisi 10-15 pistettä. Tämä on realismia nykyjalkapallossa.

Tulevissa MM-karsinnoissa vastustajat tietäen pistehaarukkaa voi nostaa niin, että ykkös- ja kakkoskorin mailta olisi saatava 2-3 pistettä, muilta 4-5 pistettä eli kokonaistavoite olisi 12-16 pistettä. On mahdotonta veikata, mihin sijoitukseen nuo pisteet riittävät.

Mitään koti- tai vierasottelutavoitteita ei ole syytä esittää, jokainen ottelu on karsinnoissa ajateltava yhtä tärkeänä ja hyvänä mahdollisuutena pisteiden saamiseksi. Sen sijaan eri joukkueet ovat rankingista riippumatta helppoja tai vaikeita vastustajia, joten pisteiden saaminen/menettäminen ei voi olla niin kategorista kuin edellä esitin.

EM-karsinnoissa noihin kokonaistulostavoitteisiin ei voi enää päästä. Jokainen ottelu on tärkeä sekä tuloksellisesti että pelillisesti. Realismia on, että uuden päävalmentajan on pakko ajaa uutta peliajatusta ja –taktiikoita sekä joitakin uusia pelaajia sisään näissä tulevissa otteluissa, joihin valmistautuminen tulee olemaan vaikeaa.

Ainut järkevä lupaus on saada joukkue taistelemaan Suomen puolesta ja myös oman pelipaikkansa eteen. Varsinkaan Suomen tasoisessa joukkueessa ei ole yhtään varmaa pelipaikkaa kenellekään, jos ei ole niin hyvää valmentajaakaan, jota ei ole varaa erottaa tulostavoitteiden saavuttamattomuuden takia.

Toiminta tavoitteisiin pääsemiseksi

Päävalmentajan tärkein tehtävä on saada yksittäiset pelaajat pelaamaan jokaisessa ottelussa niin hyvin kuin osaavat. Se vaatii pelaajien tuntemista ja oikeaa tukemista. Päävalmentajan on siis pikaisesti tavattava pelaajat ja keskusteltava heidän kanssaan henkilökohtaisesti pelaamiseen ja elämäänkin liittyvistä kysymyksistä.

Maajoukkueen pelitaktiikasta ja siitä, mitä se kultakin pelaajalta ja pelaajaryhmältä vaatii, puhutaan myös puhelimen, sähköpostin ja mahdollisten muiden yhteydenpitovälineiden kautta jatkuvasti. Yhteinen prosessi tiimin ja pelaajien kanssa pelin kehittämiseksi on aloitettava välittömästi tavoitteena jokaisen tulevan vastustajan voittaminen.

Kaiken toiminnan tuleekin palvella lyhytjänteisesti A-maajoukkueen etua tulevissa EM-karsinnoissa. Palloliitto on hakenut tekijää hätäpuhomaan, sitä valmentajan on nyt tehtävä. Huono kierre on katkaistava, vaikka se ei välttämättä palvelisi pitkäjänteistä kehittämistä.

Hiukan pidemmällä tähtäimellä tärkeintä on koota A-maajoukkueeseen tiimi, joka kykenee löytämään parhaat pelaajat, luomaan toimivimmat taktiikat eri vastustajia vastaan ja jolla on intohimoa itsensä ja suomalaisen jalkapallon kehittämiseen ympäristössä, joka on vaativa.

Aluksi on kuitenkin mentävä pääosin entisellä porukalla. Aivan samoin kuin pelaajien on myös nykyisen tiimin osoitettava osaamisensa uudelle päävalmentajalle – vastuu liian huonosta menestymisestä ei tietysti ollut vain Mixu Paatelaisen, vaan osansa on koko tiimillä. Palloliiton on myös luvattava, että se tukee päävalmentajaa tässä uuden voittavan tiimin kokoamisessa. Yksi mies tai nainen ei voi olla sateentekijä, vaikka nyt kai kaivattaisiin Suomessa enemmän auringon tuojaa...

Pelin, pelaajien ja koko valmennuslinjan kehittämisestä olen esittänyt ajatuksiani enemmän yo. blogissani.

Tiimit ja verkostot

A-maajoukkueen valmennustiimiin tulee kuulua loistava pelitaktiikat tunteva henkilö(t), joka vastaa tilastoista, videoista ja vastustajien seurannasta. Fysiikkavalmentajan pitää myös ymmärtää pelitaktiset kuviot erinomaisesti. Lihashuollon ammattilaisen täytyy myös sisäistää asiat, joita pelaajilta odotetaan otteluissa ja harjoittelussaan. Tiimiin tarvitaan myös henkisen tuen osaaja, ei välttämättä psykologi, vaan muunkin koulutuksen omaava kelpaa. Häneltä vaaditaan myös pelin tuntemista. Huoltajat ovat erittäin tärkeä osa joukkuetta. Ja joukkueenjohtajan pätevyyden merkitystä ei voi ylikorostaa.

Kaikkien tässä luettelemattomienkin tulee olla moniosaajia, joille A-maajoukkueen menestys on keskeistä.

Tämän perustiimin lisäksi A-maajoukkue tarvitsee muitakin ryhmiä toiminnan kehittämiseksi. Erinomaisen upeana pitäisin sitä, että Mixu Paatelainen voisi osallistua A-maajoukkueen kehittämiseen jatkossakin. Se voisi tapahtua ryhmässä, jossa olisi joukko suomalaisia huippuvalmentajia Mika Lehtosuosta Juha Maliseen ja Job Dragtsmasta Simo Valakariin, Shefki Kuqiin ja Sami Hyypiään. Tähän tai johonkin toiseen tiimiin haluaisin myös Hannu Tihisen ja Anne Mäkisen, jotka jo ovatkin SPL:n palkkalistoilla.

Tavoitteena tällä ryhmällä olisi pelin kehittäminen ja pelaajien valmistaminen A-maajoukkueeseen. Ryhmässä voisi olla jäseniä/vierailijoita myös muista lajeista, tutkimusmaailmasta jne. ja siinä

keskusteltaisiin intohimoisesti huippujalkapallon kehittämisestä monesta näkökulmasta. Saman mielisyyttä ei haeta, vaan toimivia ideoita jalkapallon monipuoliseen kehittämiseen.

Eri pelipaikkojen pelaajakehitykseen haluan omat ryhmänsä – erityisesti maalivahtien valmennus, maalintekotilanteiden rakentaminen ja tietysti niistä maalien teon pitäisi olla asia, josta me Suomessa tiedämme eniten maailmassa.

Oma kiinnostukseni on aina ollut koko pelitaktisen osaamisen kehittäminen myös yhdessä muiden palloilulajien kanssa. Tähän – ja myös pelipaikka- tai pienryhmäkeskeiseen valmennukseen - meidän on saatava tutkimus- ja kehityshankkeita sekä digitaalisten sovellusten kehittämistä, joiden avulla voimme analysoida ja tulkita ei vain pelejä, vaan myös harjoittelua. Peliala mukaan Suomi-futista kehittämään...

Päävalmentaja joutuu tai saa olla myös julkisuudessa ja hänen on osattava ilmaista itseään muuallakin kuin kentän reunalla. Jalkapallosta on osattava puhua ja kirjoittaa niin lajiniiloille, kannattajille, (sosiaaliselle) medialle kuin futiksen vastustajillekin. On luotava toimivat vuorovaikutustavat (sosiaaliseen) mediaan, kannattajiin kuin suureen yleisöönkin. A-maajoukkue tarvitsee resursseja viestintään ja verkoston, jonka kanssa käydään säännöllisesti läpi kaikki mahdolliset maajoukkuetta koskettavat asiat.

Suomalaisen jalkapallokulttuurin kehittäminen

Jalkapallokulttuurimme ei kehity ilman A-maajoukkueen, Huuhkajien, merkityksen kasvua suomalaisessa kulttuurissa. Päävalmentajan tehtävä on tässä keskeinen, vaikka hänen perustehtävänsä on valmentaa voittavaa joukkuetta.

Jalkapallosta, jalkapallopersoonista, koko pelistä ja siitä valtavasta kansanliikkeestä, jota jalkapallo on, olisi saatava vieläkin merkityksellisempää suomalaisille tai ainakin suuremmalle osalle suomalaisia. Keskeistä on luoda tästä jalkapalloperheestä yhteisö, joka tuntee Huuhkajat omakseen, mutta jonka myös Huuhkajat tuntevat omakseen.

Yksi asia, johon päävalmentaja voi vaikuttaa, on maajoukkuepaikan nostaminen todella tavoiteltavaksi asiaksi suomalaisessa futiksessa. Junioreidenkin olisi konkreettisesti nähtävä, miten se polku maajoukkueeseen voi rakentua. Maajoukkueiden on tultava tutummiksi jalkapalloperheelle ja niihin pääsemisen on muodostuttava keskeiseksi asiaksi pelaajille.

Talvikausi on suomalaisen jalkapallon kehittämisen kannalta edelleen ongelmallinen – kovia otteluita tulee liian vähän. Tarvitaankin B-maajoukkue, ”Suomi-Huuhkajat”, johon kootaan potentiaaliset A-maajoukkuepelaajat. Joukkueelle on myös saatava kovia otteluita pohjoismaisia liigajoukkueita ja nuorisomaajoukkueita vastaan talvikauden aikana ja joskus kesäisinkin.

Näin syntyy tarvittavaa ottelurutiinia, valmennusjohto saa tietoa pelaajista ja pelaajat vastaavasti oppivat maajoukkueen tavoille. Kovat matsit ovat myös tarvittavia näytönpaikkoja seurajoukkuekuvioita ajatellen. HJK:n muutamat kansainväliset ottelut todistivat, miten tärkeää Suomessa pelaavien on päästä kansainvälisiin otteluihin. Harppaus liigasta kv-kentille on liian suuri, sitä eroa on nyt kavennettava.

Päävalmentajan täytyy tietysti olla riittävän hullu, erikoinen ihmisenä ja/tai tiedollisesti valtavan sivistynyt, jotta kiinnostus jalkapalloa kohtaan leviäisi ja syvenisi suomalaisessa kulttuurissa. Ja hänellä on oltava toteuttamiskelpoisia ideoita jalkapallokulttuurin kehittämiseen.

Niistä ja kaikesta muustakin tulen mielelläni keskustelemaan lähemmin.

Palkkatoivomus

Päävalmentajan henkilökohtaista palkkiota huomattavasti suurempi merkitys on sillä, miten Palloliitto resurssoi A-maajoukkuetta ja muuta huippujalkapalloa mukaan lukien naisten maajoukkueen ja miten se kehittää suomalaista seurajalkapalloa ja junioreiden valmennusta.

Jos Palloliitto kykenee takaamaan A-maajoukkueelle kunnon resurssit, niin päävalmentajana toiveeni on saada **4000 euron** kuukausikorvaus työstä, joka on jokaisen itseään kunnioittavan suomalaisen jalkapalloihmisen toiveammatti. Rahallahan ei voi korvata tällaista mahdollisuutta suomalaisen jalkapallon kehittämiseen.